

Tilhøper
Ringerikes Museum

RINGERIKE

1926

VED TJUVENBORGEN

Pris kr. 1.00

UTGITT AV RINGERIKES UNGDOMSLAG

RINGERIKE

1926

Redaktion:
E. Viker - T. Krogstrup
Gans Johnsrud

DRAMMEN
J. Steenberg & Co. Boktrykkeri
1926

Innhold

Hans Ødegaard

Au E. Vikar.

Friluftsteatret på Kongens utsikt

Au Erling Bjørke

Per Snippen (Orløkka)

Efter Marie Øderaa's oplevelser ved T. Krogstad.

Sagnet om Tjuvenborgen

Au Einar Dokken.

Når det blåser fra Elsrudkollen

Au T. Krogstad.

Minne fra høsten 1905

Au Hans Johnsrud.

Sjøormen i Åbortjern

Au J. Skagnes.

Huldra i Ørneberget

Au T. Krogstad.

Fra høst til høst

Au E. Vikar.

Småstykker

Au E. Vikar.

Hans Ødegaard.

1876-1943

Navnet tilhører en kjent og høit skattet kunstner, og for mange av dem som leser dette vil det ikke være fremmed. De vil hugse det fra avisene eller fra besøk i malerisamlingene.

Hans Ødegaard er født i Lunder den 30te mai 1876 og tilhører en gammel soknedalsk bondeætt. Faren, Narve Ødegaard, var gårdmannssøn og gårdmann, og moren Berte, f. Sørsdal, likeledes av gammel gårdmannsslekt i samme bygd. Faren, som var født 1818, var tillike fra sin ungdom i en lengere årrekke omgangslærer, et vidnesbyrd om, at han i sin krets var blandt de fremste i kunnskap og evner; han var også i lang tid og inntil utgangen av 1876 kirkesanger i Lunder. Han døde på sin gård Modalen 1887, mens moren levde til 1920. Jeg kjente ham kun i hans seneste leveår; men jeg merket mig ett karaktertrekk hos ham, som i mine øine gir ham rang foran mange, — hans fordomsfrihet og lyse tro på den yngre slekt. Eldre folk pleier helst å se med mistro til alt nytt; men gamle Ødegaard interesserte sig levende for det, søkte å forstå det og sa ofte: „Er det ikke rart, at folk ikke er kommet på dette før?“ — Blandt slektens fedre kan vi nevne malerens tipp-oldefar som en mann, der var aktet av sine sambygdinger for sin dyktighet; de gav ham et æreminne „i sten og i skrift“ ved Evjua-brua slik: „Anno 1772 den 22. Mai blev dette Arbeide færdig af Rodemester Knud Pedersen Ødegaarden“.

Hans Ødegaard er den yngste av flere søskende. I hans siste barneår våknet lysten til billedlig fremstilling stadig mere, han laget sig selv fotografiapparat — heldigvis var det dengang i bygdene iallfall ikke så lett å få kjøpt allting — og han jublet, da apparatet virkelig ga noget

som lignet et „billede“. At han også tegnet og malte, først top- per og høner, siden større saker, er vel overflødig å tilføie.

Efter å være tatt ut fra hjemmet fikk han sin grunnleggende utdannelse ved Kolstø og Bergsliens malerskole i Oslo og hos Krøyer i Kjøbenhavn samt i Nordhagens radérskole i Oslo. Han er en meget bereist mann, som foruten å kjenne bildende kunstneres alm. veier har studert i Spanien og er en av våre første kjennere av spansk kunst. Ikke minst berømt er han blitt for sine mange udmerkede portretter, av hvilke vi bare nevner prof. med. Olav Hanssons bil-

lede av 1924 på Haukelands sykehus i Bergen, bekostet av sykehusets læger, og billede av Nordmannsforbundets skaper dr. Gade av 1925. En kritiker uttalte for flere år siden: „Ødegaards kunst er ekte og deilig fri for falske effekter og har som oftest en fin og behersket koloritt av megen skjønnhet“.

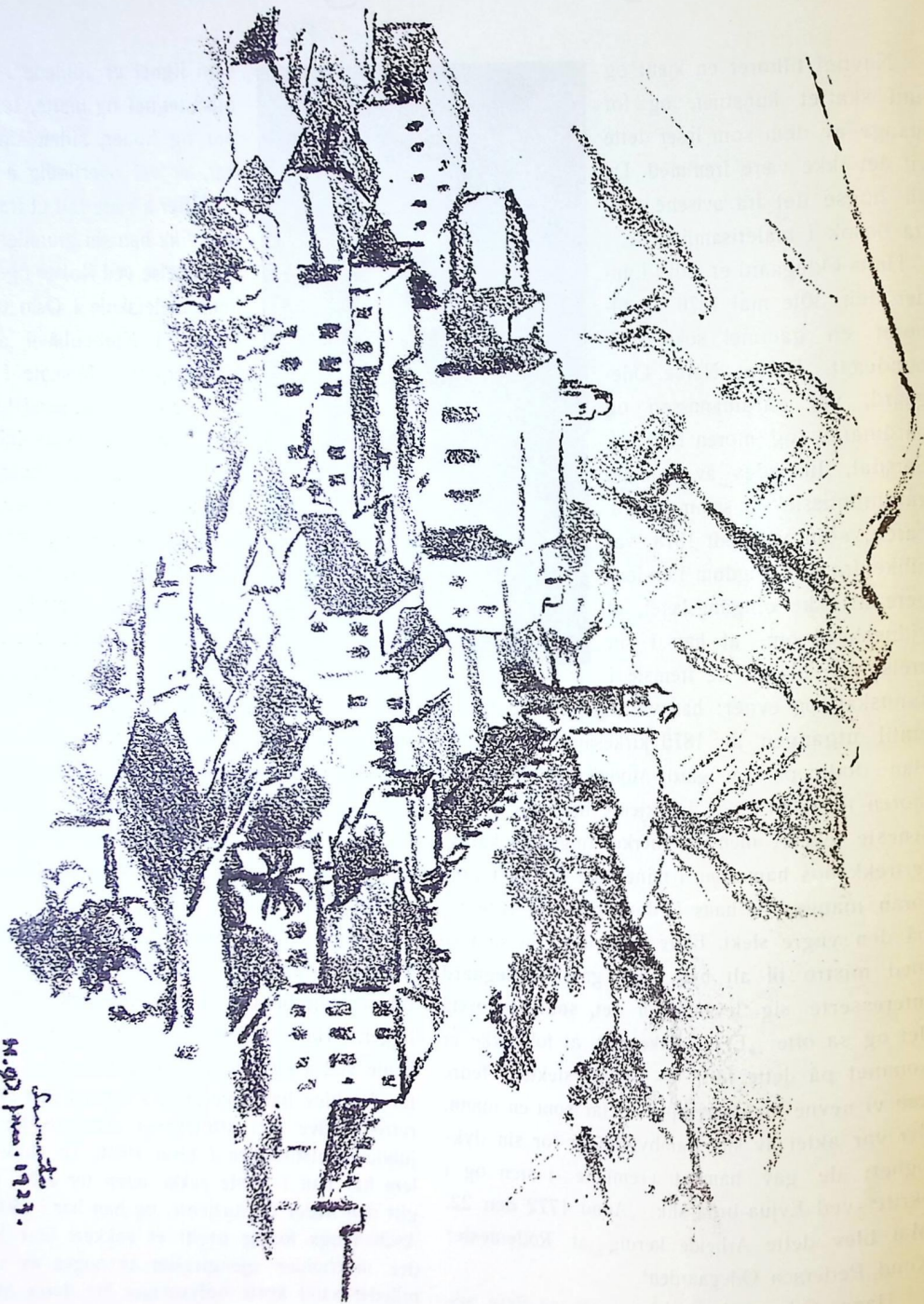
Ødegaard er også en meget kunnskapsrik kunsthistoriker og en fin kritiker, hvorfor han ofte er blit benyttet som domsmann ved utstillinger. Han har utført et meget prisverdig arbeide ved å efterspore vore gamle malere, hvorfor det blev ham overdratt å forestå den såkalte retrospektive (c: attersyns-) malerutstilling på jubileumsutstillingen i Oslo 1914. To eldre malere har han i første rekke æren for å ha gjengitt den heder de fortjente, og han har i 1914 på Aschehous forlag utgitt et vakkert litet hefte, der inneholder gjengivelser av nogen av deres bilder samt korte opplysninger om deres liv og kunst, med titel: „Norske malere. Matias Stoltenberg og Lars Hertervik“.

Personlig er Hans Ødegaard en elskværdig og vennsæl mann, likefrem og grei, — en slektsarv som ikke er av de dårligste.

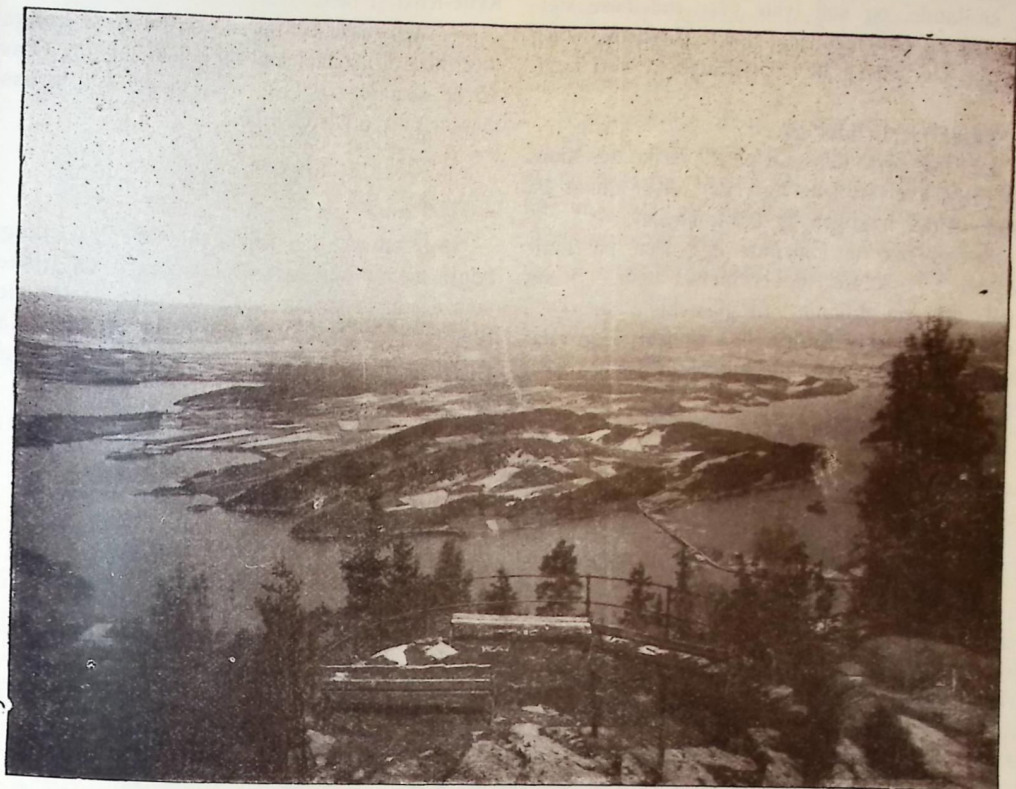
E. VIKER.

Tegning av Hans Ødegaard.

Skrevet
M. Ø. 1927.

Friluftsteatret på Kongens utsikt.

Kongens utsikt.

Å gå i teater er tidt som å spela i lotteri, er ein heppen so vinn ein. Det vil segje: ein gjeng frå teatret med nye og sterke inntrykk, og vert eit godt og fagert minne rikare.

Slikt eit „godt“ teater er „Friluftsteatret på Krokkleiva“, og eg vil derfor skriva lite um det, og skildra det slik som eg såg det fyrste gongen eg var der.

Stykket dei spelar deruppe heitar „Ringerike“. Kven som hev skriva det? Det er tidi og naturi saman med folket som har budd der, som hev skrivi det. Og dei som bur der no og som kjem til å bu der, skal skriva meir.

Eg kom dit med det same teppet gjekk upp, og eg vart som fjetra av det storfelde synet. Men so var det ogso meistemålaren, skaparen sjølv, som hadde måla sceneutstyret.

Grøderike gardar ligg tett i tett. Det er dei sollyse slettane i Hole. Lenger burte såg me Nordhov kyrkje, og me høyrde omen av klokkane, som lokka: „kom, kom!“ Dei hadde den malm-tunge klangen frå ei stor saga i seg. På høgre sida lyfta Ringkollen og Gyrihaugen seg. På vin-

stre sida Modumsåsane. Og Bletjell og Gaustafjell i Telemark attum. Beint imot oss, men noko undan, ligg Tyristrandi og laugar seg i sol og sæle i livd av Holleia. Holleia tykkjest ganga i eit med Norefjell, som lengst attende let soli dryssa gull på kvite snøluva si.

Men nede i dalbotnen ligg blåe Tyrifjorden og drøymer med alle øyane sine.

Stykket tek til med eit fyrespell, der alt liv i naturi møtest i song til livsens pris. Her er bekkesikl og fuglesong. Her er bjølleklang og lurlokk. Her er vindsus og bylgjeskulp. Og den vedkjømelege songen frå storskogen kviskrar: „Forlater du min sti for ned i folkevrimlen at drage“.

*

Det er i grå forntidi.

Innover Nordmarka bryt ein skinnkledd mann seg veg gjennom skogen. Er det ein brotsmann? Ein fredlaus, som lyt røme for folket sitt? Eller vart det for trengt for han der han var? Eg veit ikkje. Ingen veit det.

Med eitt er det som skogen opnar seg for

honom. Han stansar, fjetra ---. Det er stupbratt nedunder han. Men dernede låg Tyrifjorden blå og smilande, og soli lyste yver endelause slettar. Då sa han med seg sjølv: „Dernede vil eg byggja. Der vil eg bu“. Og Ringerike vart bygt.

*

Tider kjem, tider går.

Det har vorte folksamt på Ringerike no. Njord og Frøy har fått sine hov. Og folket onnar på jordi, veider i skogen og fiskar i vatni.

Speglblank og lokkande ligg isen på Tyrifjorden. To køyrer utover blanka flata. „Kong Ring med sin dronning til gjestebuds for —“. Kring dei krinsar Frithjov på skeisar. Han ritar rundt i isen. Dronning Ingebjørg køyrer over

og har rett til kongsarv. Den vil han no krevja, og folket vil han samla under krossmerket, under Kvite-Krist si fane.

— Men burte på Bønsnes lagar Åsta kongsmor ihop til heimkomarøl for sonen sin, for Olav. 15 år seinare måla han med blodet sitt krossmerket over alt Norigs land.

*

Tidi går.

— Framover dei sollyse slettane går lange fylgje med menn og kvinnor. Mange er friske; men der er og mange sjuke og vanføre. Men der lyser von or augo. Voni um helse og fred, når dei kjem til gravi åt heilagkongen i Nidaros. Men

Fra Haug.

namnet sitt. Då brest isen, og kongen og dronningi dett i vatnet. Men Frithjov er snøgg og sterk og bergar dei båe.

— Tungt går folket på dei sollyse slettar fram mot garden Stein. Dei legg noko ned der og byggjer ein stor haug over. Det var hovudet åt folkekjære kongen Halfdan Svarte, som der vart hauglagt. Dei meinte det vilde gjeva signing til Ringerike.

— Herklædde menn skrid fram mot Busund. Høvdingen er fagert og rikt klædd. Han er ung, men djerv og hugsam. Han er kongsson og hysar kongstankar. Framfor han ligg Ringerike, sumarklædt og fagert. Men han ser meir. Han ser heile Nøtjig som det ligg der sundrivi av eigenbate og særinteressar, og under framand vold. Og Odin og Tor rår ennu i folkehugen. No kjem han for å retta alt dette. Han er kongsson

fyrrst vil dei vitja fødestaden hans, og leggja si gåve i kyrkja hans på Bønsnes.

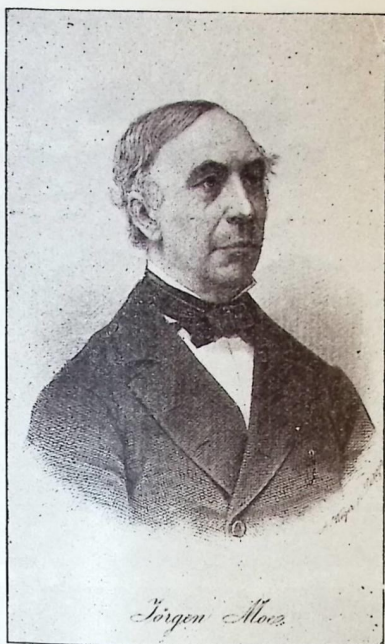
*

Myrke hundradår ligg over Norig.

— Frå Hadeland fører vinden røyk og branntev med seg til Haug og Norderhov. Tunge lyd av hestetramp og kvasse kommandorop. Fram til prestegarden i Norderhov dreg dei framande volds mennene, der Anna Colbiørnsdotter tek imot dei på det beste, medan ho i løynd sender bod til dei norske dragonar lenger sør.

— Det lyser frå lægerbåli kringum i Norderhov, da dei norske dragonane rid over Steinsisen i myrke vinterkvelden. Men tunge og trøytt er dei svenske gossane av slitet, og av brennevinet prestefrua skjenkte dei. Då smell det. Kular kvin, sablar blenkjer og blir raude av blod. „Gossarna“ rømer, men føraren blir fanga.

kva han skal gjera. Han legg i skreppa, og går upp i dalane og utmed fjordane. Han blir dikta- ren og eventyrsamlaren Jørgen Moe.

Tidene skiiter.

Ringerike har fått sin hovudstad: Hønefoss.

— Det stig røyk upp or mange pipor. Frå sume leikar han lett og blå i lufti, frå andre dreg han seg svart og tjukk og tung frammed ås og skogbrunn. Og inne i den friske angen frå skog og ville blommar blandar det seg tev frå maskin og fabrikk. Inn i busingi frå skog og foss b seg ein tung dur og ei sår stynjing frå dei mar hjuli som sviv rundt og rundt. Og når hauk fra ungjenta stilnar av i skogen og døyr up åsen, då skjer ei fabrikkpipe ylande gjen stilla.

Men kringum på gardane går enno sterke menn og fagre kvinner og odlar jordi, og enno har jordi makt over mange.

Og enno susar tuntrei i stille kveldar.

— Sol lyser over blodfarga snø den tidlege marsmorgen. Men over alt Norig lyser det av feders dåd på Ringerike.

— Det går ein mann fra gard til gard. Han er berre ein stakkars fatig tulling, som må beda um brødet. Men han kjenner ikkje fatigdomen, for i armen ber han det som er all verdens rikdom for honom. Det er blommar. Fagre blommar i mange fargar. Og mannen heiter „Blomster-Ole“.

„Hans melpose lå i den venstre arm kun skjød- desløst,

den høire trykkede tro og varm hans hele trøst:

en dusk av blomster, som mark og skog ham kjærlig bød“.

— Dragande og lokkande tonar, klangen frå ei kyrkjeklokke inni storskogane på Holleia. I dagar gjekk dei manngard etter vesle guten, som vart burte for mor si. Då kviskrar det: „Berg- teken. Ta kyrkjeklokka med“. Millom to store tre hengde dei klokka og ringde: „Kom, kom!“ Då fann dei guten. Men klokka dei ringde med hadde folket i Soknedalen fått av Tordenskjold.

— Det står ein gutt oppå Krokkleiva og ser utover dei sollyse slettane og heimen sin. All skogens mystikk susar kring honom. Han høyrer bjøllor og lurlokk, og han lyder til eventyri som gjeng frå munn til munn millom folket. Då ser han at det er mykje eventyr i landet, og han kjenner

Dette er i stutte drag spelstykket „Ringerike“ soleis som naturi og tidi har skrivi det. Og det er Ringeriks-soga slik som ættled etter ættled har skrivi ho. Ho er sterk, denne soga, og rik. Um ho skal bli det heretter, det står til dei ættar som no skal skriva.

— Inn over Nordmarka går no ikkje ein mann, men tusen. Og kvinner, mange kvinner er med. Frå nord og sør, frå aust og vest kjem dei og skal sjå friluftsteatret på „Kongens ut- sikt“. Alle får dei rikeleg att for umaken. Det er som han song Per Sivle, då han satt der og dikta Olavs-kvadi sine:

Fagert, lagert er Ringerik,
som det ligg att med Tyrifjord!
Fagert, fagert med nes og vik,
der graset og kornet gror.
Fagert med bjørk i krings kringum voll.
Fagert med gran i krans kringum koll.
Det stig som en song, der du ser det slik,
at fagert er Ringerik!

Og soga flyr yver Tyristrand
og sett seg på bautastein,
der kjempchaugar ligg rand i rand
kring Halvdan sitt skalle-bein.
Ja, Halvdan Svarte var dugande kar.
Og son hans Halvdan han Harald var,
hin Harald han med det fagre hår,
som enno vår soga rår.

ERLING BJØRKE.

Norderhov.

Per Snippen (Orløkka).

(Efter Marie Øderaas optegnelser ved T. H.).

Oppe i den vakre Ringåsen på en av de høyeste og vakreste punkter lå i lengst svundne dage en gammel rønne av en stue. Stuen hørte til gården Bråk og kaltes for „Snippetua“. Liggende jevnhøit med tårnet på Norderhov kirke mottok den de første stråler av morgensolen, når den tindrende blank steg op bak Ringkollfjellet, og når den om aftenen gled ned bak Holleia og gjorde Juvern til en gylden strøm, fylte den også Snippetuvinduet med glød og varme de lyse sommeraftener. Her bodde en gammel kone Lisbet. Kaut, barsk og innesluttet gikk det ord om henne, at hun var den stolteste fantekjerring i bygda og at hun aldri lo, undtagen når hun så skavarme. Det får nu være som det vil med stoltheten hos Lisbet; men det siste skudsmål var vist både hårdt og urettferdig. Stakkars Lisbet hadde vist

ingen grunn til å le. Fattig og trist hadde hennes barndomshjem vært, fattig og usselt blev også det hun likesom skulde kalle sitt eget. Mannen hennes var en doven og likeglad krok, som aldri viide arbeide, men drev bygdene rundt på tiggeri, full av regler og fanteri. Da Lisbet nu også fikk et barn, en gutt, som fra naturens side var meget stedmoderlig behandlet både hvad evner og utseende angikk, var det ikke så helt uforståelig at hennes vesen blev mørkt og barskt. Gutten, som blev kalt Per, var fra fødselen av halvt idiot, og som ganske liten blev han også rammet av slag som gjorde ham nesten lam på tungen og den halve side av legemet. Ansiktet var uskjønt og fordreiet, og tale kunde han nesten ikke. Han rokkede uophørlig på hodet og trakk øinene med regelmessige rykk sammen under

sine forsøk på å gjøre sig forståelig. Det blev aldri gjort noget forsøk på å få ham på skole eller lære ham å lese. Likegyldig og sløv, uten nogen forståelse av virkeligheten omkring sig levde han sitt eget ensomme tåkede liv i Snippe-stua og dens omgivelser. Men fra stuevinduet så han rett mot tårnet på Norderhov kirke, som tegnet sig skarpt mot himlen. Dette tårn hadde dog tilsist boret sig så dypt inn i Pers bevissthet at det formådde å bringe ham litt interesse og dermed den eneste glede og lykke hans fattige liv beredte ham. Kirken og alt som stod i forbindelse med den blev hele hans livs innhold. Hvor nær enn Per bodde kirken og hvilken innflydelse den enn øvet på hans sjel liv, så man meget sjelden at han nærmet sig den eller gikk derinn. Grunnen hertil var vel at han var rent menneskesky. Men så forstod han å komme sitt livsideal nær på en annen forunderlig og barnslig måte — han bygget selv en liten kirke, en „kopi„ av den store. Under skrenten ved huset begynte Per å arbeide mot sitt mål, men Rom blev jo ikke bygget på en dag og heller ikke Pers kirke. Han arbeidet lenge, før han blev tilfreds med den. Det merkelige var at folk i nabolaget begynte å hjelpe til. Gamle Lars Korsdalen bygde kirketårnet. Til klokke hjalp han sig med en gammel gryte, som han slo på med et jernstykke. Siden gav en av bygdens bønder ham en sprukken stabbursklokke og Pers glede herover skal ha vært rent rørende. Han blev også forært en større og en mindre kubjelle, så ved høimesse og større begravelser, når han riktig lot alle tre lyde, var hans klokkespill ikke å forakte. Så fikk han bilder til å henge på veggene og et stort skilderi til altertavle. Alteret bestod av en stor melkeringe, som var hvelvet om og overklisset med glanspapir. Prækestol hadde han også, og på den lå en gammel skinnbetrukken eventyrbok. I det hele var kirken hans utstyrt med alt som skulde høre til i en kirke. Tillslutt innhegnet han kirken sin og et lite trekantet jordstykke, som skulde være kirkegård, med en stenmur. Men en ting manglet han enda — en menighet. Lisbet hadde for det første tullet sammen noen dukker, som skulde gjelde for mennesker. Siden fikk han fra andre også, især småjenter, mange riktig pene dukker. Per behandlet sine dukker med den største forsiktighet og sørget for dem på alle måter. En riktig betrodd småjente fra nabostuen fikk undertiden lov til å vaske deres tøy, men ellers hadde han dem omhyggelig forvaret i en kisteskuuff inne i stuen hele uken. Men om søndagen kom de kjørende allesammen, menn og kvinner, voksne og

barn, prosten og hans frue, kapellanen og hans frue, klokkeren og flere av bygdens mest kjente innvånere. Og samme øieblikk som kirkeklokkerne hadde slått det første klemt, falt også hans klokke inn. Og i samme rekkefølge som bygdens prester preket i hovedkirken, forrettet de også i Pers kirke, enten det så var den fine, milde prost Turmann eller den varme begeistrede pastor Brock, det var barnedåp, og det var brudevielse, og stakkars Per var sjelen og drivfjeren i dette forunderlige kirkekamiund. Hans kirkegård blev efterhånden fylt med små hauger og kors. De siste fikk han gjerne av middelskolens gutter, mens småjentene sørget for blomster og kranser. Mangen en interessert og forventningsfull barneflokk har vært samlet til begravelse på Per Snippens kirkegård. Klokkeringningen tok Per meget alvorlig. Det hendte engang, at folkene fra Hønen kom kjørende med store høilass og skulde forbi Snippen, nettop som Per begynte å ringe til en begravelse. Hestene blev redde og slo sig ugreie. Folkene ropte til Per at han måtte holde op, til de var kommet forbi, men Per hørte ikke på det øre. Han lot hester være hester og ringet med urokkelig alvor og andakt, til han var ferdig.

Så en vakker dag — nei en grusom trist dag for Per — lå hans kirke nedrevet. Nogen sa at det hadde vært skolegutter, andre at det hadde vært voksne. Ingen visste noget bestemt, men alle syntes det var en stygg gjerning. Pers fortvilelse ved å se sin ødelagte kirke skal ha vært aldeles gripende. Han kastet sig ned på jorden og vred sig som en orm, rev sig i håret og utstøtte fryktelige skrik eller stønnet som et dyr, hjelpeløs som han var til å uttrykke sin sorg. Han kunde nu, når klangen av kirkeklokkerne nådde hans øre, trykke hendene mot hodet for ikke å høre dem, og rulle sig henover marken i stum smerte. Enkelte forsøkte å hjelpe ham til å få bygget kirken op igjen, men det gikk ikke. Pers interesse var borte, og han tålte ikke å komme i nærheten av det sted hvor hans kirke hadde stått.

Sine siste leveår var han bortsatt på fattigkassens regning, men da falt han fort sammen, og snart kom den dag, da klokkerne ringte over stakkars Per Snippen, og han blev stedt til hvile tett inn til Norderhov kirkes gamle mure.

* *

Ødeleggelsen av Per Orløkkas kirke gikk for sig i oktober måned 1872. Han hadde arbeidet med kirken sin i 20 år. Det forekom skikkelige folk nesten ubegripelig, at nogen kunde ha hjerte til å gjøre en ulykkelig stakkar så vondt, og der

blev straks satt igang en innsamling både i Oslo og Hønefoss (bøsser hos postmester Thorne og kjøbmand G. Løchen) for å skaffe midler til å bygge op Pers kirke. Men som foran fortalt var

Pers tilstand efter ulykken ikke slik, at dette kunde skje, og de innsamlede beløp blev vel brukt til hans beste på annen måte.

E. V.

Sagnet om Tjuvenborgen.

Dette sagn har levd på Ringerike i århundreder, men er derfor gjennom de lange tider blitt forandret, så ingen nu kan fortelle det som dengang man mente hendelsen ikke var svært gammel. De fleste har vel hørt det slik, at den røvede jenten var fra Oppen. Her vil jeg fortelle det på en annen måte, sådan som jeg har hørt det av flere gamle Ringeriks-folk; efter dem var hun fra Lerberg ved Ask og lå på Lerbergsetra, da det hendte. Jeg kaller henne Eldbjørg.

Der hvor Soknedalens storskog slutter og møter fjellgrensens bare vidder og farende uvær, ligger Tjuvenborgen, fjellnatten som i århundreder har vært innvevd i sagn om gamle dages røvere og illgjerningsmenn. Nedenfor den ligger ville skogjuv, blinkende vatn og brusende elver. Men inn mot fjellet står trærne lave og krokete; for uværet blir for hardt og kaldt og snøen for tung å bære.

En stygghard vinter for tusener av år siden prøvde å knekke „borgen“, is la sig i dens furer for å bryte den sund; men snøen og isen måtte dra sig snikende tilbake, da solen tok til å steike. Fjellnatten stod der som før. Bare litt fikk isen gjort; i en revne i fjellsiden fikk den tak, kjøvde sig og trykte steinveggen ut, så det blev en hule der.

I århundreder lå hulen tilgrodd med mose og gav ly for ørn og listende rovdyr. Men en dag krøp mennesker inn i hulen. Det var en bande røvere, som skjulte sig der, når de ikke var ute og røvet i setrene og på gårdene. Ingen vet hvor lenge de var der.

* *

En dag kom Bjørn Oppen på hesteleiting nedover Flåbekkli. Han stanset for å lye. Det var en vakker dag ved olsok-leite. Lauvskogen stod ennu yrende grønn i sin sommerdrakt, og vatna under ham lå blanke og småkruset i solskinnen og blinket som et spegl. Bak ham lå fjel-

let innover mot Valdres og Hallingdal med en og annen sneflekk. Bjørn satte sig sliten. I flere dager hadde han streifet omkring i skog og fjell og leita, og nu var han på tur heimatt, for det var laurdagskveld, og nu vilde han til Lerbergsetra på den andre siden av dalen, for der var hans hjertenskjær, Eldbjørg. Over Røisåsen skinte solen i trekronene, men lenger mot dalbunnen lå skogen mørk, for der var sola gått ned. — Hei! for jente Eldbjørg var! Han glemte tretttheten og spratt op, gjorde et rundkast utover et berghuvs, høiet og sang, så gjenlyden hørtes fra åsene!

Men Bjørn holdt inne med ett. Oppe fra Bergkollen under fjellet hørtes lurilåt bevrende i luften, stadig sterkere og klarere. Ingen annen enn Eldbjørg hadde han hørt blåse slik i lur før. Det var som disse lurtoner kalte på ham! Var det ikke Eldbjørgs sang „Heimferd“ han hørte:

Nå kjem vi, nå kjem vi fra setra!

Dyra dei dansar kring stein og stubb,
mest som dei flyr for bjønn og skrubb,
eg kjem etter i kleiva.

— Jo, Eldbjørg måtte det være. Men hun var jo ikke her, det kunde ikke være henne. Bjørn blir heit og ør av skrekk, han minnes røverne, som folk på setrene har fortalt ham om, skulde de ha tatt Eldbjørg! Nei, det kunde ikke være sant, hun var jo på setra langt herfra. Bjørn prøver å ryste tanken av, mens han tar tilbens nedefer skoglien; men lurilåten ovenfra klinger i hans øre, stadig høiere og mer klagende. Kanskje det er hulder og bergfolk? Da får Bjørn øie på en rød lapp av tøy i veien, lengere nede en til. Han stanser og tar dem op og syntes han kjente fargen; det var Eldbjørgs skaut han hugset. Han fant mange slike lapper, og da han kom til et sted ved en myr, så han sporene efter mange føtter. Men nu tvilte heller ikke Bjørn lenger, nu visste han hvem som blåste „Heimferd“ i luren fra bergkollen, og nu visste han hvem de røde lappene hadde tilhørt. Skulde han alene prøve å

frelse henne? Nei, ned i dalen efter hjelp måtte han, men fort!

* *

Det var tidligdags. Eldbjørg drev borte ved åren i setra og kokte en primkjel og gjeslegutten var dratt ut i skogen med kyrne, så nu var hun alene. Hun stod og smånynnet, mens hun stelte med kjelen og lot tankene fare så vide. Hun vekkes ved å høre stemmer ute. Seterfolk eller heimfolk? Hun blir glad og lukker op. Da får hun se en flokk fæle menn med økser og andre våben; hun blir redd og løper inn igjen, aldri hadde hun sett så stygge folk før. Å, om Bjørn hadde været her! Da kommer den største og fæleste av dem alle inn mot henne. Det lyste hvitt i hans flirende tannrekke, og hans øine er mørke og griske. Han griper kring Eldbjørgs arm og drar henne ut; så binder de hennes armer og binder for hendes øine. Hun strir imot, gråter og sparker, men det hjelper ikke, og hun blir ført bort. — Men Eldbjørg er tapper og tok snart til å bruke tankene sine. Kanskje kunde nogen komme og hjelpe henne, slik som hun hadde hørt kongssønner gjøre, når deres prinsesser var tatt av troll eller røvere! Tanken gjorde henne gladere. Røverne drikker, hører hun, og de tar til å trette om hvem av dem skal eie henne. Hun skjelver ved å høre på dem. Hun merker det blir natt, hun hører elver suse og bekker risle, og stadig går toget videre. Nu løser de hennes armer og tar bindet fra hennes øine. Da var det hun tok skautet sitt og rev det op i små lapper og kastet dem efter veien. Tilsist klatret de i en bratt fjellskrent, og hun blev løftet fra avsats til avsats. — Nu ser hun, at de har ført henne til en grotte; der vokser mose på veggene, men på gulvet ligger dyre-

ben og røvede sølvsaker. Skal hun bli holdt i fangenskap her dypt i skogens ensomhet? Vårherre hjelpe henne herfra! Å, om hun var i hetmen sin dernede ved Tyrifjorden! Eftersomrens mørke slør av natt siger hen, og Eldbjørg er sovnet inn i sin hulken og drømmer om heimen sin, setra og alt det andre kjære. — Neste dag blir Eldbjørg fulgt ut av hulen og op på toppen av bergkollen. Mens røverne holder drikkegilde og drages om henne, går hun omkring deroppe og gruer og venter på frelse. Hun har med en lur fra hulen, og med denne blåser hun utover, der hun bare ser endelause åser, blåser „Heimferd“, som er den tonen hun holder mest av.

* *

På vei mot Tjuvenborgen iler en flokk menn med økser, sverd og bue, Bjørn foran. På den store kollen ser han nogen vifte mot dem. Det må være Eldbjørg! Men røverne har også merket, at nogen kommer, og de tar Eldbjørg ned i hulen igjen.

Der blir en kamp på liv og død deroppe, da Bjørn med følget sitt trenger inn i hulen. Røverne er drukne og kaster sig vilt inn blandt bønderne fra Soknedalen, men en for en faller de om og drar sitt siste sukk i juvet langt under. Med ett styrter den største og sterkeste av røverne, høvdingen, sig mellem de kjempende ut mot hulens åpning og drar Eldbjørg med sig for å kaste sig i avgrunnen med henne. Da blinker en tung døleøks i luften over ham, og med et skrik styrter røveren ned i avrunnen — alene. Alle røverne endte der sitt liv og blev gjemt blandt stein og mose. Men minnet om dem levet og gav Tjuvenborgen navnet.

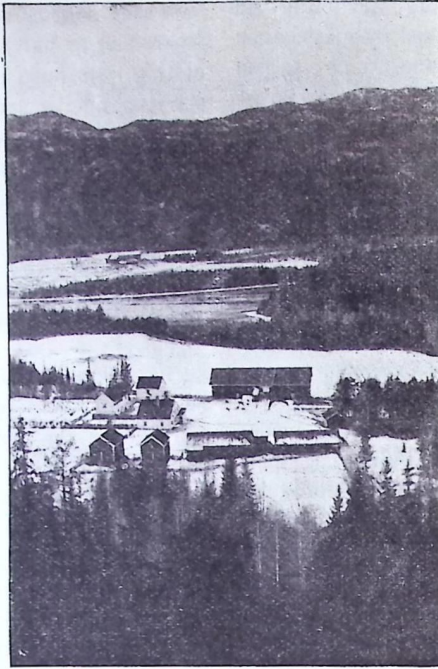
EINAR DOKKEN.

Når det blåser fra Elsrudkollen.

„Nu går det lystelig“, skal Tordenskjold ha sagt når vinden pep som værst gjennom takkelagen. Jeg gad hvite om han hadde sagt det om han hadde levd oppe i Ådal, og låvetak og gråstenspiper hadde sust om ørene hans. Det er selvsagt ikke nogen dagligdags foreteelse oppe i Ådal, men sikkert og vist er det at værguden deroppe er jevngod med en amerikansk og har slått sig ned oppe i Ekrudkollen et steds. Derifra morer han sig med å plystre ned til de omliggende gårder hvor „folket lytter med stigende angst i de dirrende hytter“, mens Spirillen, den vene men ustadige Ådalsjenta, danser springar så knipplingsskjørtene bruser. Da

vier hun til døden hver sjel hun har i favn. Ådølgerne holder sig også klokkeligen vekk når hun er i det lune, men jeg har hørt en gammel ådøling i Norderhov fortelle om en som var så uheldig å bli revet med i den dansen. Det var en mann som hette Iver Nettop. Nettopen hadde vært på Elsrud og bedt til barnedåp og skulde tilbake igjen over fjorden. Elfing Elsrud fuigte ham ned til stranda. Nettop gikk i båten og tok til årene. Da hørte de vinden ule oppe i fjellene. Elsrud sa at han syntes ikke Nettop skulde stikke tilsjøs netop nu. Med det samme kommer et vindkast og sender båten utover med en slik fart at Elsrud fikk ikke sagt „farvel“ engang, og borte var den i skumfjøka. Ingen av dem som var øienivdner, var i tvil om at Nettopens siste time var kommet. Imidlertid fikk de se båten med mannen i dukke frem ute på fjorden for snart etter å forsvinne i skumsprøiten. Båten gikk som en motorracer endda Nettopen sat med begge årene i vannet for å bremse. Han vilde nokk gjerne tilbake til Elsrudlandet. Men det gikk godt med han Iver. Mellom hvert vindkast viste han sig for de forfærdede tilskuere, som var sikre på at før eller senere vilde han bli borte for alvor. Så ille gikk det heldigvis ikke. Han kom over, og

„Fjøsviken“, Ådal.

både han og båten blev kastet mange meter op på landet. Her blev han mottatt av landhandler Bagge, som impulsiv som han alltid var, gerådet i fullt raseri over slik letsindighet som å legge ut på fjorden i slikt vær. Han burde ha så mye juling som han kunde tåle. Nettopen, stakkar, var våt som en sild og adskillig medtatt av vinn- og vannskrekk og ikke mye huga på bank ved reisen ende; for enden var god, og da skulde allting være godt, og det mente nok Bagge også. Nu hadde man også noget å prate om i barnedåpen hos Iver Nettop, og han følte sig ikke mindre efter den dag. Nogen år efter drog han over den store blåmyra til det for-

jettede land Amerika. Han blåser nok ikke bort der heller han Iver Nettop. —

På nordre Elsrud stod en stor tømret låve. Taket var tekket med stav og boltet fast til de øverste kvarv. Man vide jo gjerne få beholde sitt låvetak. Med dette låvetaket skulde vinden ha lyst til å leke. „Her er Rhodus, dans her“, tenkte den, og det utrolige hendte. Folk tror knapt sine egne øine. Låvetaket stiger rett op i luften, seiler tvert over gårdsplassen — ca. 50 meter — stryker over hovedbygningen så lavt at det er bare såvidt det ikke tar fatt i skorstenspipen og legger sig overlegent ned i haven. Hovedbygningen står også og svaier, stokkene glir ut av tappingen, men faller i igjen. Dette gjentar sig flere ganger, og folkene tyr til kjellere. Heldigvis gir vinden sig, og så er faren overstått for denne gang. Men „det er itno gæli som itte kunne ha vøri værre“. Hadde låvetaket fått fatt i taket på hovedbygningen, så hadde den blitt revet over ende, og ved siden av den store materielle skade vilde da også menneskeliv gått med. I all ulykke er det merkelig nokk også alltid noget å takke for. —

På nordre Enger hendte omtrent det samme, men der reiste låvetaket op i bjerkeskogen oven-

for husene og blev hengende i bjerketoppene. Det skjedde en av juledagene, og enhver kan jo tenke sig hvor fortvilet det måtte være å miste låvetaket sitt på den årstid.

Men det som hendte på søndre Enger må vi ikke glemme. Der rev først vinden taket av vedskjulet og tok så stakk for stakk ut av tømringen og sendte dem som piler gjennom luften. En stakk gikk med enden mot veggen i hovedbygningen og slog hull i den.

På Blakstvedt var det en stor skorstenspipe muret av gråsten. Den skar vinden rett av ved mønet og satte den ned på en åker som gikk like inn til huset på østsiden av dette, akkurat like så hel som den hadde stått på taket. — På samme gård skulde Lars Buttingsrud og en med

taket av. Men da gikk innmaten fløyten. Op av det åpne stabur kom mjøl og brødleiver som skutt ut av en kanon. Lars Buttingsrud kom fra skolen den dag og så fra Jonsrudlandet en søyle av mjøl og brød stige op fra Grøterudstabburet. Skolen hadde sluttet tidligere enn vanlig, for steinspruten stod i veggen på Vikerstua. Lars kom ikke hjem den dag, men måtte overnatte på Strande. — Da taket var gått, fikk vinden bedre tak og brøt stabburet ned. Livørsmannen der — gamle Grøterud — hadde en gammel kiste derinne. Denne var falt gjennom gulvet og lå nu lastklemt under stakkene. Mellem hvert vindkast var han borte ved stabburet og rev og slet i kisten, mens han alt i ett jamret: „Å stakkars dig, du sitt nok hart i klemma, du“.

Fra Hen i Ådal.

ham gå ned til fjorden og fortløje båten mot et uvær. De trakk den langt op på land og la en del stein i den. Da de omtrent var ferdige, kom et kraftig vindkast. De to kastet sig ned på bakken og fikk tak i nogen bjerkelegger og holdt sig fast. Vinden øket på, og plutselig farer båten avsted med steinen i. Den ligger nu trygt på bunnen av Sperillen. — På Grøterud-landet lå en båt fastfrosset i isen. Vinden rev den op og sendte den utover, men kjølen sat igjen i isen. Med det samme vi snakker om Grøterud, må vi minnes stabburet på nordre Grøterud. Det var et solid stabbur, riktig et velstandsstabbur med mye mjøl og flattbrød. Men heller ikke det kunde stå sig mot den voldsomme vind. Den skaket og vred til den fikk veltet stabburet av pillarerne. Da blev det stående på skakke, og dermed flektes

Tilslutt en liten morsom hendelse. Lensmann Skaugstad og doktor Seip kom kjørende fra Nes i spissleder. Det hadde vært tøvær, så det stod vann over isen. Ut for Sandviksodden kastes pludselig hestene overende, spissledene går rundt og herrerne, som var iført svære bjørneskinns-pelser, triller bortover isen så vannet spruter om dem. Sledene er kommet løs fra skjekene og setter kursen mot Gryteberga sammen med lensmannslua. Imens er de to karene kommet sig op igjen og forsøker å stabbe mot land. Men de har ikke tatt mange skrittene før et nytt vindkast kommer, og overende må de. Isen er slatt, og vinden får et godt tak på de to velklede reisende. Slik fortsetter det innover til stor moro for tilskuerne på land. Blandt dem er det en rask gutt. Han får spendt skøitene på og går utover

og berget inn igjen lensmannens slede og lue. Da river lensmannen pungen op og gir gutten — 8 skilling.

Disse tildragelser hendte i midten av forrige århundrede. I den senere tid har vi ikke hørt om slike naturkatastrofer i Ådal, men det kommer vel av at det blåser en annen vind deroppe nu,

eller rettere sagt at vinden blåser fra en annen kant. Derfor er det ingen grunn til å tvile på disse beretninger, som er sandferdige nok. Det er ikke lenge siden det blåste ned en stor skole i Norderhov, og når slikt kan hende der, hvad kunde så ikke skje i Ådal i midten av forrige århundrede.

T. K.

Minne fra høsten 1905.

Utrustet med skarpslepne økser og dyktige proviantsekker drog vi avsted 6 i følge på vei til Holleia for å hugges tømmer.

Vi var ikke kommen langt på veien, før de dages mest aktuelle og brennende samtaleemne blev brakt frem, nemlig: Hvad resultat vil Karlstadforhandlingerne bringe? Om dette fremkom der såvidt der huskes mange slags meninger både i en og annen retning, men i det fornemste var vi alle enige: Fedrelandet vilde vi være med å forsvare til siste stund. Under denne samtale som blev noget langtrukken, var vi allerede kommet innover heierne, hvor veien snart snoet sig forbi et lite vakkert tjern, så over et bekkedar og sommetider efter nogen myrkanter. Sommetider tok den sig en tur op i brattåsen, og snart kunde vi se frem til vårt bestemmelsessted med det høittravende navn „Slottet“. Huset svarte neppe til navnet, men stedet kunde heller ikke være til å ta feil av, for over den lave og sammensunkne dør stod med store bokstaver skåret: Kong Rasabals slott. Vi stiger inn og erfarer snart, at gulvet her som i de gamle kongers slotte for det meste bestod av stampet jord. Men istedetfor arne og ljore hadde man her anskaffet en liten kokeovn med rør igjennem taket. Utenfor stryker „Granavollselva“ forbi, og „Tyvetjernbekken“ slutter sig til, så stedet ligger vakker til derute på tangen og lunt i ly av den høie ærværdige „Spirkollen“, på hvis topp der i fordums dage stod en varde, som vel mangelgang i sitt flammende lysskjær hadde fortalt folk i bygdene omkring, at nu var der kommet fiender i landet.

Neste dag likk to av oss anvist huggestykke langt fra de øvrige oppe i „Knuta“, og der skal efter sagnet sølvåren ligge. Snart var vi i fullt arbeide, og den ene skjeggegran elter den annen

måtte i bakken. Om en tid bankes der med øksehammeren på en klagfuld stökk, nu var det mere mat, og om litt hang han „svartelars“ på en kjepp over varmen. Nistesekken kom frem, maten syntes allerede å smake bedre, for tømmerhugsten pleier som regel å skjærpe mathugen. I skumringen bankes der igjen, nu var det kveld, den som gjerne vil komme fortidlig på tømmerhuggeren. Straks var vi alle igjen samlet på „Slottet“, hvor vi utover kvelden beskjefteiget oss med å koke og steike og fortelle om dagens begivenheter, samt ikke å forglemme — de kritiske dage. Således gikk den ene dag efter den annen. Fredag morgen før vi drog ut enedes vi om å gå hjem igjen til bygden om kvelden for å få rede på situationen. Da vi til bestemt klokkeslett innfant oss, var ennu ingen av de øvrige kommet. Men på bordet lå en liten skrivelse, den var adressert til oss, hvorpå der var skrevet omtrent følgende: „Ved middagstider idag kom der ordre at N. N. og N. N. snarest mulig hadde å innfinne sig på Helgelandsmoen. Budet forteller at freden synes at henge i en tråd, mobiliseringen går overalt. Vi skynder oss derfor i følge ned igjen“. Enskjønt dette ikke kom aldeles uventet, føltes det allikevel noget trist å lese disse ord. Forhandlingene måtte da efter dette å dømmes være brutt. Et blikk på klokka. Jo, i tilfelle ordren skulde være kommet hjem kunde ennu det siste opgående tog nåes og vi kunde således ennu samme dag være på Hvalsmoen, hvor nedskriveren hadde å møte. Efter å ha slukt litt mat i en hast, stod vi ferdig til å ta hjemover, og nu bar det avsted over stökk og stein, ur og myr, som om vi skulde hatt et par av de griskeste Hollei-bjørner i hælene på oss.

På Lenasnarbråtan møtte vi n' Anton hesteleier, som hele sommeren og til senhøstes for

om på Holleia for å finne att og hente hjem hester og fe fra skogen. I årevis hadde Anton holdt på med dette erhverv, og dette blev også det siste, idet døden kom og innhentet ham på en av hans vandringer deroppe i skogens ensomhet. På vårt spørsmål om han kom fra bygda og hadde nogen rede på hvordan stillingen stod, svarte han nokså lakonisk: „Engelskman er nå kommen me flåtan sin og ligger utafør Kristian, og te grensen reiser dom alle som er no tess!“ Da vi kjente vedkommende for ikke alltid å holde sig strengt til sandheten, la vi ingen særlig vekt på hvad han sa, men tok atter tilbens igjen. Vi hørte ham da rope efter oss: „Å, di behøver itte å ta de så, di kommer tidsnok tel!“ Veien fortsattes i samme tempo, mens tankene for på flukt. Skulde det nu bli alvør av — var

det larvel til hjemmet og under militær kommando innover til de gamle valplasser langs grensen.

Nu lysnet det i skogtykningen, og bygda lå foran oss i sitt høstskrud, med korn på staur og gu'net lauvskog. Her måtte vi skille følge for å ta hver til vårt hjem. Vi hadde da tilbakelagt veien på henved halv tid, mot den man ellers i almindelighet pleier å bruke.

Hist og her efter bygdeveien stod folk i små klynger for å diskutere de for fedrelandet så kritiske og alvorlige dage. Men overalt møtte man hverandre med forståelse og hjertevarme — gammel og ung, fattig og rik. Den forargerlige politikk var som blåst vekk, og der var enighet som aldri før.

HANS JOHNSRUD.

Sjøormen i Abortjern.

At sjøormen ferdes i de store hav og i havets fjorder og nesten skremmer livet av sjøfolk og fiskerere, når de undertiden treffer den, er en kjent sak; men at den tar sig en tur inn i landet til de store innsjøer, hører vel til sjeldheterne. Det hendte dog for snart 100 år siden, at den hadde forvillet sig op i Randsfjorden. Hvilken vei den kom eller hvor den kom fra, vet ingen. I Randsfjorden stanset den ikke lenge, men tok elven fatt fra Bjønroa op til østre Bjonevannet og derfra gjennom bekkedraget til Bålrud ved vestre Bjonevannet. Herfra var det vel meningen å passere Bjonvikelva ned til Sperillen. Men den må ikke ha funnet utløpet, for det viste sig, at den hadde tatt op ved plassen Guttebråten og kom op i et vann som kaltes Abortjern. I dette fiskerike skogsvannet må den ha likt sig, for den slog sig til ro der, enda det ikke var langt igjen ned til Sperillen. Den slukte først all den fisk som fantes, og siden la den sig etter småkrøtter og åt op geiter og sauer og kalver. Der blev naturligvis stor forskrekkelse blandt opsitterne omkring, da man tok til å undersøke saken og forstod at en sjøorm hadde tatt ophold i vannet; de fant nemlig veien efter den i graset som efter en tømmerstokk, men der var avnidd et grønaktig slim. Både store og små krøtter blev holdt hjemme, og folk turde ikke komme nær vannet av frykt for å bli slukt av uhyret. Hvad skulde

man nu gjøre? Jo, der blev sendt bud til Ramberga, der bodde Gunnar børsesmed, som var den beste bjørnejegeren i bygda, og nu måtte han komme og hjelpe til med å få drept trollet.

Gunnar kom med sin grovkalibrede bjørnestusser, og i samråd med Olasbråtekallen blev man enig om fremgangsmåten.

De fikk fatt i en årsgammel kvige, som de med en sterk jernlenke bandt i et tre i nærheten av tjernet. I passende avstand og vel gjemt lå Gunnar med bjørnestusseren, som var ladd med dobbelt ladning både av kugler og krutt. Tett bakenfor Gunnar lå gamle „kallen“, som også hadde vært bjørnejeger. Han hadde flere ladde bjørnebørser ferdige til bruk, om det skulde behøves. Således utrustet ventet man en kveld på uhyret, og om det kom, skulde slaget stå.

Ventetiden blev ikke lang. Da kvigen tok til å raute, fikk de høre en plask i vannet, og så kom bestet stille glidende inn mot land. Gunnar har fortalt, at det var et stygt syn. Hodet på ormen lignet et hestehode, og den holdt det i mannhøide over vannet; den så ut til å være mørkebrun av farve. Fra nakken og ned til vannet så de en lang man. Den hadde små lysegule ører, men øine som tinntallerkener, og dens digre røde gap var godt besatt med lange tenner.

Lydløst gled den nærmere henimot den bundne kvige, som stivnet av redsel for ormens blikk.

Men nu var tiden kommet for Gunnar, som sendte sin veldige ladning midt i gapet på udyret. Ormen gjorde nogen voldsomme kast, så vannspruten stod høit i været, men så sank den i dypet, og alt blev stille. Vannet var blodblan- net.

De prøvde på alle mulige måter å få ormen op igjen, men det nyttet ikke, for vannet er

svært dypt og bunnen full av kvist og trestam- mer.

Vannet i Abortjern hadde i lang tid en vond smak, og fisken trivdes ikke der mere.

Denne tildragelse har jeg i min barndom hørt av gamle folk, som selv levet dengang det hendte og hørte det av Gunnar børsesmed.

I. T. SKAGNES.

Huldra i Ørneberget.

Reiser man fra Norderhov til Ådal, er tur man kan gjøre på en times tid, har man en følelse av plutselig å være hensatt i en verden langt borte fra de „sollyse sletter“. Den mektige natur om- kring Sperillen, en av våre mest imponerende øst- landske innsjøer, er så betagende at en så å si blir taus av beundring. „Tilbake til den store, stille østlandske skog- og dalnatur,“ sier Cas- pari, „til de gamle glemte landeveiene, — — — og sist, men ikke minst Ådalselvns vidunderlige vandvei opimot Sperillen og Hedalens „skjulte kirke“. — På begge sider av Sperillen er det høie fjell, men særlig iøyenfallende er fjellene på vest- siden. Her stiger fjelltoppene til en høide av 1000 meter over havet. Fra innsjøens nordlige halvdel ser man Treknatten hvorfra man har en overor- dentlig vid utsikt når man tar hensyn til at Tre- knatten ikke er høiere enn ca. 1000 m. Etter hvad jeg har hørt, kan man se endel av Randsfjorden, Hadeland, gårder på Toten og i Land, fjellene mellom Randsfjord og Mjøsa og i klart vær også Hamar, topper på fjellene mellom Valdres og Gudbrandsdalen, Jotunfjellene, hvorav Galhøpig- gen kan sees tydelig, Hallingskarvet og mange andre fjell, skogtrakter og dalfører. Rett under sig har en Viddalen. Viddalen er en vid dal om- gitt av stupbratte fjell. Det høie Rusten fjell i vest og Treknatten og Gyranfisen i øst. Og innimel- lem disse fjellene ligger elver og tjern og grønne ller. Skulde ikke huldra kunne trives her? Mystik- ken kommer en tett inn på livet når en ferdes inne i de ådalske fjell- og skogtrakter.

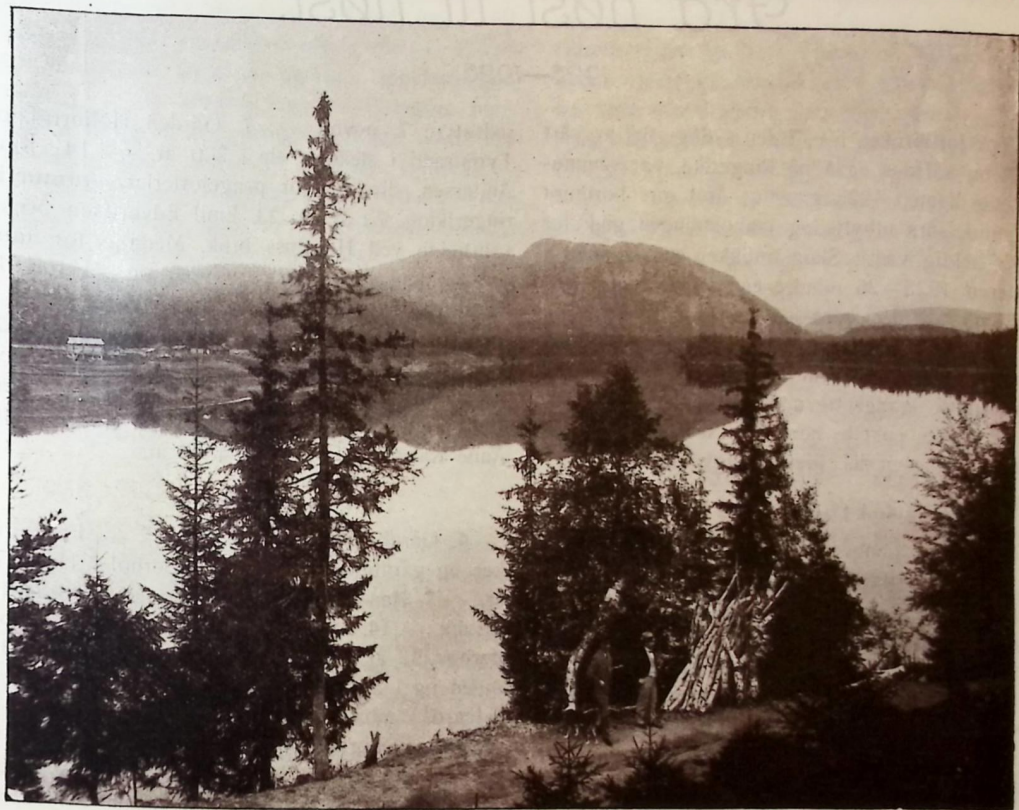
„Husk, der må du gå med lukket Mund, selv Nøkken derinne lader kun sagte sin Harpe bruse“.

Men nu avsted til Ørneberget. Det ligger i Urulas dalføre. Urulaelven dannes ved sammen-

løpet av to elver, Hedalselven og Odalselven, og faller i Sperillen ved Nes. Fra syd mottar Urula Viddalselven, som kommer fra Gyranfisen og danner grensen mellom Ådal og Sør-Aurdal, og i nordøst for sammenløpet ligger Ørneberget, og ved foten av det en gård av samme navn. Her hendte det omkr. 1850 mye rart som oplyste folk nu til dags ikke vil tro noe på. Men det er akt- verdige folk som har oplevd det, folk som nød- dig snakker om det, for de vet jo at de fleste bare trekker på skuldrene av slike historier. Nu skal det dog innrømmes at i tidens løp har nesten alle historier om huldre og troll fått tilsig fra folkets frie fantasi, og det gjør sitt til at de virker min- dre troverdige. En prøve på det er sagnet om hvordan huldra var kommet til Ørneberget: En mann som hette Johannes og var fra Toten hadde garveri i en kjeller på Renna. Der skulde det ha vært så utrolig mye hulder. Men den kjente ådøl- ling Frek Gryte tok båten sin og satte hele før- kje over til Ørneberget. Synes dere det høres usannsynlig ut? Så til sannheten da. Mannen på Ørneberget hette Ola. Han var en modig mann som ikke var redd hverken folk eller troll. De sistnevnte hadde han heller ikke nogen synder- lig tiltro til. Han trodde i det hele tatt ikke på noget overnaturlig. Men hvad han selv så eller oplevde, kunde han jo ikke godt benekte, og han snakket nød- dig om det. Konen hans hette Gjer- trud, og var faster til en kjent gammel ådøling som har fortalt mig dette. Det var som regel ro- lig deroppe om dagen, men når natten falt på, begynte spektaklet. Når de andre hadde stelt fra sig om kvelden, kom huldrefolket og begynte. Husbondsfolket kunde våkne om natten ved at det pludselig begynte å frase og brenne i baker- ovenn. Huldra skulde bake. En kveld vilde Ola gå til brønnen efter vann til hestene. Konen bad

ham; ta vann inne og ikke gå til brønnen nu om kvelden. Men han bare brummet noget om at han gav både huldra og kattene deres en god dag. Han kom dog temmelig fort inn igjen og tok vann i kjøkkenet, men hvad han da hadde oplevet, sa han ikke et ord om. Hans eldste sønn, Tron, lekte ofte med huldrebarna, men en gang han skulde kaste ned lauv til sauene, kom han til å kaste nogen kvister i ansiktet på en av ungene. Da var det forbi med vennskapet. Når huldrefolket nu

respekt for, for gutten hørte dem nu snakke sammen om å reise før den „raue mannen“ kom. Frek Gryte hadde nemlig rødt hår. Dagen efter så Tron hele folket på flyttefot. De reiste på skaren om morgenen, og de hadde slik en prektig buhund. Siden blev det fred om natten i Ørneberget både for gutten og de andre. Tron reiste senere til Semmen og tjente der et år. Men det som hadde foregått på Ørneberget, blev det jo snakket om over hele Ådalen, og hvem Tron

Fra Nes i Ådal.

kom om kvelden, tok de først fatt i gutten der han lå i sengen, og ristet ham grundig. Gutten kunde se dem, når de kom, og han bad da de andre om å holde på sig. De andre i huset kunde ingenting se, men de så da at gutten likesom av usynlige hender blev løftet op i sengen og skaket hit og dit. Om en stund blev han liggende rolig igjen, og så begynte deres vanlige stell.

Folkene på Ørneberget blev naturligvis både åndelig og legemlig nedbrutt av denne stadige uro om natten, og så fortelles det at de henvendte sig til denne før nevnte Frek Gryte med anmodning om å søke å få slutt på ivesnenet. Han lovte å komme. Denne mann hadde nok huldrefolket

støtte sammen med skulde spørre ham ut om dette. Tilslutt blev han så lei det hele at han reiste til Amerika, og der er han nu en rik mann.

Tron Buttingsrud skal ha spurt presten Friis om man kunde tro på slikt. Presten skulde ha svart at man kunde hverken tro eller ikke tro på det. Han hadde ikke lært noget om det. I tilfelle var det nedstøtte mennesker. Men det er meget mellem himmel og jord som menneskene ikke forstår. —

På den tid dette foregikk, hendte også meget annet underlig i Ådal. På Somdalen så man „dragen“ gå fra Simarudkollen tvert over dalen. Den så ut som en sopelime som for lydløst gjen-

nem luften og sendte gnister ut til alle kanter, samtidig som den utbredte en sterk lysning. Den viste sig mest senhøstes i mørke kvelder. Det samme skal være iaktatt på Storøen i Vikar. Likeledes må nevnes den berømte stenkasting i veg-

gene på seteren Vesterholtbrenna på Nes. Der blev det utsatt vakt, det blev holdt forhør, men bombardementet fortsatte like godt. (Se Ådalsboken).

T. K.

Fra høst til høst.

1925—1926.

For jordbruket, især i den sydlige del av vårt land og således også på Ringerike, var sommeren og høsten 1925 gunstig; året gav bortimot et middelsårs utbytte og innhøstningen gikk for sig i heldig vær. Skogstrafikken var derimot i vinteren 1925—26 mindre enn vanlig, fordi prisene på tømmer, som før var kr. 110—115 pr. tylvt, falt til kr. 85—90. Vinteren blev derfor ikke lett å komme gjennom for mange, og kommunene måtte igangsette nødsarbeide.

Av årets enkelte hendelser skal vi i det følgende nevne en del, idet vi begynner med

oktober 1925.

5. Karen Langerud ved Ask † 85 år. — 10. og 11. Ringerikes ungdomslag årsmøte på Furuvang ved Sokna. — 11. Andreas Eriksen, fhv. sagmester, Tyrstrand, † 79 år. — 13. Fhv. bruks-eier O. Røsholm † på sin eiendom ved Vinderen, 87 år. Han var født i Hole, men hans manddomsvirke tilhørte Hønefoss og Norderhov. Bruks-eier, Norderhavs ordfører 1894—1901, stortingsmann 1907—09, tilsynsm. for Randsfj. banen, formann i direksjonen for Ringerikes Sparebank m. v. — Legatstifter. R. St. O. — 13. Sorenskriver Havig 70 år. Hans rettsind og dyktighet blev i den anledning hedrende fremhevet. — 19. Karen Western, f. Wager † 90 år. — 19. Kommunevalg for Norderhov herred. — 25. Johanne Tronrud † 95 år. — 27. Statens årlige hesteutstilling ved Hønefoss åpnes under stor tilslutning. Dommere: Fylkesdyrlæge Mysen og gårdbr. Hans Bjella.

November 1925,

den koldeste november måned på 60 år.

3. Prost N. B. Skaar † 67 år. Resid. kap. med bosted i Lunder 1906—13, siden sogneprest i Norderhov og prost i Ringerikes prosti. Vakker og hedrende minnetale av ordf. Strøm i Nhv. her-

redsstyre 7. novbr. — 7. Gården Hollerud på Tyrstrand i slektens eie i 200 år. — 14. John Andersen, direktør for pengelotteriet, oprinnelig ringeriking, 70 år. — 23. Emil Edvardsen 50 år i arbeid ved Hønefoss bruk. Medalje for lang og tro tjeneste. — 26. Brukseier og gårdbr. P. Piltingsrud i Sør-Aurdal 50 år, velkjent mann i de øvre Ringeriks-bygder. Han skjenker 50,000 kroner til gamleheim for bygden sin. — 29. Gravkapell ved Hval innvies. Har kostet kr. 21,000. Opført etter tegn. av statsark. Ivar Næss. — 30. Anne Katrine Nilsen, Eikli, † 89 år.

Desember.

4. Gårdbr. Paul Næss i Hole †. — Fanejunger og gårdbr. P. A. Fjeld på Sørhol i Hole 75 år. — 7. Hen—Sperillbanen åpnes for midlertidig trafikk. — 14. Andreas Eriksen Froksmoen i Norderhov 91 år. I 42 år reparatør på Helgelandsmoen og i 23 år på Hvalsmoen. — 14. Gårdbr. Edvard Walbækken 90 år, rask og rørig. Kjent tillitsmann. Fortjenstmedaljen 1923. — 16. Kristine Kjørnæs på Rå † 61 år. — 19. Avskjedsfest for skoleinsp. Prytz ved Hønefoss skolestyre og lærerpersonale. — 20. I „Buskeruds kuldecentrum“ Sokna ÷ 40°. — 22. Anne Hallinghaugen, Lunder, † 70 år. — Maren Engebretsen, Hønefoss, † 84 år. — 23. Dorthea Sexe f. Hurum † 70 år. — 26. Lokomotivfører Borger Amundsen 65 år, fratrer jernbanens tjeneste etter 43 års tjenestetid, derav 7 år på dampskibet „Bægna“. — 28. Gårdbr. Torvald Buttingsrud ved Hønefoss † 56 år. Ordfører Ole Strøm tar avskjed med Norderhov herredsstyre. Fest for ham med deltagelse fra alle partier. — Christian Lie og frue Ragnhild, f. Næss feirer guldbryllup. — 31. Martin Bakken, Nes i Adal † 71 år. — Ole Aslaksen Roa overrekkes Det kgl. selskap for Norges velsmedalje for lang og tro tjeneste. Med ham er 3dje generasjon knyttet til Oppegården i Lunder.

I desember holdtes ordførervalgene. Til ordfører i Norderhov valgtes Jul. Larsen, i Hole H. Hammersbøen, i Ådal Elling Blakstvedt, i Hønefoss, Thv. Jørgensen, i Tyrstrand Johs. Sollie.

Ungdomslagene på Ringerike optar arbeide for byggefond for ungdomsskole på Ringerike.

1926.

Januar.

1. Politibetjent H. A. Aasen 25-års jubileum som politimann i Hønefoss. — Cand. jur. F. Michalsen konst. sorenskriver i Ringerike. — 2. Forhenv. lærer E. M. Hemb og frue, Hønefoss, gullbryllup. — 7. Skogbestyrer Ole Ellingsen Juvet, Sokna, kongens fortjenstmedalje i sølv. — 9. Fest for den avtrådte ordfører i Hønefoss, Kullerud. — 11. Fhv. lærer J. Berg, Sundvollen, 70 år. — 15. Konst. høiesterettsassessor Bernt Evinus Hovdan utnevnt til sorenskriver i Ringerike. — 16. Skomaker Hans Bjørnstad, Eikli, 80 år. — 20. Maren Vesterentangen f. Valdersstøen, † 83 år. — 26. For første gang i denne måned klart vær. Om kvelden et usedvanlig praktfullt nordlys mellom 7—8. En rød lysning steg op i vest og strakte sig efterhånden som et veldig rødt belte over himlen.

Februar.

2. Ugift gårdmann Johan Pettersen Heggen † 67 år. — 6. Norderhov formannskap opnevner menn i hvert sogn til å innsamle bidrag til fullførelsen av domkirken i Nidaros. — 15. Ådalens formannskap og Hønefoss bystyre gjør tilsvarende vedtak. — 19. Forhenv. gårdbruker i Lunder Andreas Bårnås † 85 år. — 21. Martin Gjørud ved Ask 80 år. Dyktig urmaker. I yngre år arbeidet han engang en liten dampmaskine bare etter lesning, han hadde ennå ikke sett en dampmaskine. — 20. og 21. avholdtes „Liv“s landsrenn ved Hønefoss. Ved hoprennet den 21. var omkring 3000 mennesker tilstede. — 21. Hole travselskap kappkjøring på Steinsisen. — 22. Guri Meier ved Vene † 89 år. — 26. Gunhild Olsen Inngjerdingen i Haug † 89 år. — Forstanderskapet for Ringerikes Sparebank bevilger bl. a. kr. 800 til Ringerikes museum og kr. 1000 til domkirken. — 27. Disponent J. E. Skaseth på Hønefoss meieri 60 år. Kjent for interesse, arbeidskraft og dyktighet. — 27. Hole herredsstyre vedtar enstemmig å nedsette et arbeidsutvalg for innsamling av bidrag til domkirken. — 28. Premietravkjøring på Tyrifjorden, arr. av Ring. travselskap, formann Ole Kihle.

I slutningen av februar innsendte foreningen til Tyrifjordens regulering ved sekretæren advokat Mauritz andragende til arbeidsdepartementet om koncessjon på ny regulering av Tyrifjorden, da den gamle fra 1906—07 ikke har svart til forventningerne. Man ønsker nu å forhøje reguleringshøiden med 50—70 cm.

Mars.

1. Rektor Chr. Falkenberg 75 år. Mangeårig bestyrer av Ringerikes middelskole. Fratrådte som rektor ved Levanger lærerskole 1922. — 20. Gårdbr. Christian Lie †. Han var født 1843 og hadde været gårdbruker på Eikli ved Hønefoss fra 1862. Hans hustru Ragnhild, datter av gårdbruker Erik Næss i Ådal og født 1853, var død 10 dage før ham. — 24. Forhiv. sogneprest Hans Woll †. Bestyrer av Hønefoss middelskole 1885—90. — 29. Fru Lovise Hurum f. Langbro 80 år. — Anders Pedersen Sønsterud i Hole † 81 år.

April.

3. Fru Margrete Motzfeldt † i Oslo. Hun var datter av generalmajor Gram på Ask. — 6. Lars Buttingsrud, gårdbruker i Norderhov, 85 år. Han mottar samme dag kongens fortjenstmedalje i sølv. — 20. Kristian Nilsen Ringen og hustru, Torgerud ved Ask, feirer gullbryllup. — 24. Forhenv. fanejunker ved Hallingdals bataljon Nils Kristensen, Selte i Hole, 80 år. Gårdbruker, tidligere medlem av herredsstyre, skole- og fattigstyre m. v. — 26. Andreas Loestaje i Haug † 72 år. — 29. Johan Ellefsen † på Norderhov gamle hjem 87 år.

Mai.

3. Maren Støveren † 81 år. — 4. Ringerikes fylkesskoles 50-års fest. E. M. Færdens bilde, malt av Weholt, avsløres med tale av bokh. Joh. E. Bye. — 17. Hans Andreas Loe i Haug † 71 år. — 27. Maren Tandberg, Haug på Tyrstrand, 90 år. — 28. Ole Kongeli, Myra ved Ask, † 72 år. — Johan Pettersen, Storbråten i Hole, † 87 år. — 30. Gudbrand Aurdal † 91 år.

Norderhov og Hole herredsstyre vedtar i mai enstemmige uttalelser mot en påtenkt nyregulering av Tyrifjordens vannstand, hvorved denne vilde forhøies. Tyrstrand herredsstyre uttaler sig for reguleringen. Lier herredsstyre finner reguleringen av liten betydning for Lier og anbefaler den med forbehold om full erstatning for mulig skade.

Regnfullt vær hindrer våronnarbeidet.

Juni.

6. Petter Smedsrud i Hønefoss 90 år. — 10, 11, og 12. et vedholdende regnvær, der bragte elvene til å stige voldsomt. Ved Sperillen og Tyrifjorden gikk vannet innover adskillig dyrket mark. — 10. Anton Svartås i Lunder tildeles selskapet „Ny Jord“s diplom for fortjenstfullt nydyrkningsarbeide. — 11. Elling Kristiansen Sandum i Lunder † 81 år. — Inger Bolette Paulsrud, Norderhov, † 72 år. — 14. Helene Gonnæs † 84 år. — 16. Berthe Rognerud, enke etter Martin Rognerud, Ådal, † 75 år. — 18. Anne Johansen, Hen, † 78 år. — Gårdbruker Nils Franserud ved Ask 50 år. Formann i Norderhov fattigstyre, tidl. medlem av herredsstyret m. m. — 22. Lensmann Oluf Aalde og frue sølvbryllup. — 23. Sofie Berta Bjørnsen † 81 år. Martin Jensen ved Hval † 70 år. — 24. Skomaker Ole Jensen Båntjen 80 år. Driver fremdeles sitt håndverk på Vesalberget i Norderhov. Marte Stenset, Hen, † 84 år. — 25. Hans Hamborg ved Veme 90 år. — 29. Hans Maristuen, Ådal, † 70 år.

Juli.

1. Stasjonsmester ved Hen O. S. Olsen fratrer etter 45 års tjeneste ved jernbanen. — Været er varmt med litt regn. — 2. „Sektensokdagen“. Strålende vær, klart og varmt solskinn. Den kalle regntiden er endelig over. — Gårdbr. H. A. Fjeld på Svarstad i Hole † 78 år. — Den 2., 3. og 4. juli holdt Noregs ungdomslag 30-års stemna i Hønefoss. Ungdom fra alle landets kanter deltok, de fleste i nasjonalbunad. Det var et stevne med kultur og disiplin, med norskdom og kristendom, til ære såvel for de fremmede som for Hønefoss by og Ringerike; de tusener av mennesker, som møtte frem, opførte sig alltid vakkert. Av fremmede deltagere nevnte vi færøyingen Joannes Paturson og svensken direktør Svensson. — 3. Tyrstrand eget herred i 10 år. Herredsstyret samledes efter endt møte til en liten fest. — 4. Ole Palmesen Norddalen, eldste menneske i Ådal, † 96½ år. — 8. Sogneprest i Hole Karl Lunde prest i 30 år. — 9. Resid. kap. i Fagerborg, Oslo, ringerikingen Ivar Sætrang 60 år. — Gårdbr. Hans Bjella i Hole 50 år. Hesteskjønner, dommer ved hesteutstillinger. — 11. Den nye sogneprest til Norderhov Hans Smith innsettes. — 13. Martin Kristoffersen, småbruker på Eikli, og Elling Støa, Dahlsbråten ved Hønefoss, 80 år. — 19. Ringerikes ungdomslag stevne i Vegårdsfjordingen. — 26. Rønnaug Blakstvedt f.

Smerud, Ådal, † 70 år. — 31. Hen—Sperillbanen åpnes ved statsråd Darre Jensen.

August.

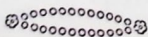
4. Smed Petter Jensen og hustru, Norderhov, gullbryllup. — 8. Ole Tommesen Johnsrud † på Norderhov gamlehem 81 år. — 11. Hans Stubbald og hustru Marte, Vegårdsfjordingen, gullbryllup. — Fra 13de til 23de utstilling i Ringerikes høiere skoles gymnastikksal av gjenstander, som er anskaffet for Ringerikes museum. — 13. Hans A. Klækken i Haug 85 år. — 22. Lensmann i Norderhov Oluf Aalde og lensmann i Haugsbygd Jon Solumsmoen myrdet ved Vågård i Haug. Fingeravtrykk ledet til, at hr. opdagelsesbejent Birkelund i Oslo innen få dager kunde opgi mordernes navne: Svensken Anton Emanuel Oscar Svensson og Sigurd Madsen fra Hokksund. Den fryktelige ugjerning vakte forbitrelse overalt, og morderne eftersøktes både i Norge og Sverige. Den 22de oktober blev de opdaget i en skog ved Aremark og omringet av militær og civile. Madsen blev grepet, mens Svensson efter en hissig jakt skjøt sig en kule gjennom hodet. — 27. Berte Tuftin, Lunder, † 74 år. — Innsamlingen til Nidaros domkirke innbragte fra Hole, Tyrstrand, Norderhov, Haug, Lunder, Hval, Vikør, Nes samt Hønefoss tilsammen kr. 7688.

September.

1. Enke Matea Johannessen, Hønefoss, † 77 år. — 3. Bestyrer Altsen, Hen, † 77 år. — 10. Sogneprest i Hønefoss Otto Christophersen utnevnt til prost i Ringerike. — 15. Fhv. landhandler i Soknedalen Seming Welme † 55 år. — Biskop Lunde avslutter sin visitas i de ringerikske menigheter (undt. Hønefoss) med barnegudstjeneste i Norderhov. — 19. Karen Langbråten, enke efter lærer N. L., Soknedalen, 85 år. — 21. Tidligere gårdbr. Johan Western og hustru Karen, Vestvang ved Hønefoss, gullbryllup. — 22. Gunnar Ellingsen Heieren, gårdm. på Haga i Norderhov, † 60 år. — 23. Forhv. lensmann N. Nicolaisen i Hole 85 år. — 26. Urmaker H. Olsen, Hønefoss, † 79 år. — 27. Gårdbruker på Sætrang i Haug A. B. Hygen 80 år.

Årets høiavling blev meget god, men kornavlingen noget mindre verdifull på grunn av den regnfulle vår og sene våroin, som gav for kort sommer. Potetavlingen for det meste mindre enn vanlig, — av de samme årsaker.

E. VIKER.

Småstykker.

Av E. V.

Ringeriksslekten Smitt.

Omkring 1760-årene hette bonden på Berggården Amund Karlsen. Han og hans hustru hadde av eldre folk hørt meget godt og stort om Jonas Ramus, som var sogneprest i Norderhov 1690—1718. Den presten var den klokkeste i landet, sa folk, og dertilmed så snild og „gjemeint“. Kunde han ikke hjelpe folk på annen vis, så nyttet han svarteboka, — men den brukte han også bare til å gjøre godt med, og da var det ingen synd å bruke den.

Disse bondefolka på Berggården fikk en sønn, som de kalte op efter den berømmelige Norderhovs-prest. Gutten fikk navnet *Jonas*, og han gjorde ikke skam av navnet, for det blev en bra mann av ham. I hans opvekst snakket folk meget om alle herligheter på Kongsberg, som kanskje vilde bli den rikeste og største by i Norge! Nogen strandinger var jo hver vinter på Kongsberg-mærken, og bakefter hadde de mye å fortelle om sølvgruberne og den fine nye kjørka der i byen. Den unge *Jonas Berggården* drog til Kongsberg. Til å begynne med var det vel ikke så greit; men han var kommen både for å lære og for å arbeide sig fram, og han gjorde sitt beste. Nu blev han kjent med en mann som hette *Smitt*, og som tok sig av *Jonas* og viste ham megen velvilje. *Jonas Berggården* kom naturligvis til å holde av mannen; han antok hans efternavn og kalte sig siden *Jonas Smitt*. Han blev eier av et møllebruk på Kongsberg og døde der i 1840-årene.

En av sønnene til *Jonas Smitt* hette *Anton Elias Smitt*. Han blev prest, tilsist sogneprest på Voss, og døde 1875. Prestens 2 sønner blev navngjetne menn. Den ene hette *Jonas Smitt* efter bestefaren. Han blev agronom, og det så det for-slog, — var jordbruker, landbruksingeniør, holdt foredrag, skrev bøker. Tilsist blev han i 1877 landbruksdirektør, og hans bok „Norges landbruk i dette århundrede“ er kjent av mange. Han fikk utrettet overmåte meget. En gjæv mann. *Jonas Smitt* døde 1905. (Hans eftermann som landbruksdirektør *Gudbrand Tandberg* er jo også av Ringeriks-slekt.)

Landbruksdirektørens bror var *Livius Smitt*, avisredaktør, tilsist flyogd i Larvik og stortingsmann fra 1876 til sin død 1890. Han var aktet både som stortingsmann og embedsmann.

Johan Sverdrup var morbror til *Jonas* og *Livius Smitt*.

E. VIKER.

Jørgen Erichsen.

Ringerikes museum eier 2 billeder, malte av *Jørgen Erichsen*.

Han var født på Kongsberg 29. desbr. Som ung drog han til *Kjøbenhavn*, gikk der lærere og avla de prøver som krevdes for å bli „utlært“ maler. Derefter arbeidet han som håndverksmaler i *Kjøbenhavn* en tid, men flyttet så tilbake til Norge. Fra 1816 bodde han i *Hole*. Han var holdt for å være svært flink i sitt håndverk og forøvrig en bra mann i alle måter. *Holeværingerne* valgte ham, da formannskapsloven av 1837 skulde gjennomføres, inn i herredsstyret, og der vedblev han på sin plass til sin død.

Men det merkeligste ved ham var likevel, at der stakk noget av en kunstner i ham. Han malte billeder. Således en rekke som illustrasjoner til *Holbergs „Peder Paars“*. Kanskje nogen som leser dette kan opplyse om, hvor disse og flere av hans billeder er blitt av? Han hadde neppe nogen gang mottatt veiledning i kunstnerisk retning, og hans billeder vidner derfor iallfall om evner, som rager op over det almindelige.

Han hadde sans for bøker og hadde lest mange, likesom han talte og skrev godt for sig.

Erichsen døde våren 1874. *Hole herredsstyre* møtte samlet ved hans begravelse.

E. V.

Fattig leilighet.

Jens Larsen var for et århundrede tilbake klokker i *Norderhov*. Han var fra Danmark og tiltråtte 1803 sin stilling i *Norderhov*, hvor han ved sin overordentlige dyktighet som skolemann skapte sig et navn, som lenge vil minnes.

Da *Larsen* om sommeren 1803 for første gang stevnet mot *Norderhov*, tok han tilfots den kjente vei fra *Johnsrud* øverst i *Bærum* over *Krokskogen* til *Ringerike*. På *Johnsud* bad han om å få kjøpt mat, og den venlige husmor svarte, at det skulde han få, om han vilde „ta tiltakke med fattig leilighet“. Denne hos oss almindelige talemåte skjønte ikke *Larsen* som nykommen fremmed; og

da han nu var sulten og dessuten visstnok en liketil mann, så svarte han straks ja takk, han spiste så gjerne fattig leilighet. Maten var dravle, en rett som lagedes av geitost og fløte; den smakte vor danske venn fortreffelig, og han forsynte sig særdeles godt. Derefter tok han igjen fatt på veien. Men innover skogen følte han ubehagelige virkninger av den sterke og uvante kost. Da han omsider kom over til Ringeriks-siden, var han trett og slunken og gikk inn på en gård for å hvile og få litt mat. „Hvad vil De ha for noe da?“ spurte kona. „Jeg spiser hvadsomhelst“, sa Larsen, „men kjære Dem, kom bare ikke med fattig leilighet“.

E. V.

Til klokker Larsen i Norderhov søkte flere unge mennesker for å få en videre utdannelse enn den, som „omgangsskolen“ kunde gi. Hans mest bekjente elev er vel Jørg. Moe. Samtidig med Jørg. Moe var Ellef Olsen Berg fra Lunder i Larsens skole. Berg (f. 1813, † 1882) blev med tiden en meget anset mann i sin hjembygd; særlig kjent var han for sine gode svar. Han traff engang sammen med Jørg. Moe, efterat denne var blitt biskop i Kristianssand. „Hvordan går det dig, min gamle venn?“ spurte bisp. „Ikke verst,“ var svare, „du er blitt bisp, men jeg har ennå ikke drevet det lenger enn til medhjelper.“

E. V.

Noregs ungdomslag, Hønefoss 1926.

Hønefos Glasmagasin

Telefon 43

F. Larsen

Kjøkkenutstyr, Glas, Lamper,
Elektriske Belysningsartikler,
Stentøi, Porselæn, Kortevarer,
Legetøi, Vandrør, Pumper,
Kraner m. m. - - - - -

Hønefoss

kaffistova

Indehaver Martha Næsset

Telefon 226

Telefon

Joh. E. Bye

Bokhandel

Papirhande

Hønefoss

*Alle Slags Bøger til Boksamlinger og Læsecirkler
leveres hurtigst.*

Joh. Kullerud

Bakeri og Konditori

Hønefoss

Kaféen 2. etage anbefales

Telefon 183

HØNEFOS OG OPLANDS PRIVATBANK

Innbetalt Aktiekapital og oplagte Fonds 1|1 1926 Kr. 4,800,000

Innskudd mottas til høieste rente

Diskonterer gode lånepapirer. Besørger innkasso

Bokser utleies i vort sikkerhetshvelv

Ringerikes Sparebank, Hønefoss

Oprettet 1833

Stedets eldste bank

Mottar innskudd og utfører alle alm. bankforretninger

Cheks utstedes på inn- og utland

Sikkerhetshvelv

Otto K. Tandberg

ASSORTERT LANDHANDLERI

Sokna

Kolonial-, manufaktur-,
mel- og fetevarer, to-
bakk og cigarer, maler-
varer m. m. - - - - -

Andreas Olsens sportsforretning anbefales.

Telef. 94

Hønefoss

Kjøp manufacturvarer for kontant
og De kjøper billigst

hos

Ole Kaarstad

Hønefoss.